BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 116 Luni 1 Mai 1939
16 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN TARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGĂ, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

SELECȚIUNEA

Pe măsură ce s'au modificat legile de organizare ale ministerelor, serviciilor, așezămintelor și organizațiilor puse sub controlul statului, condițiunile de admitere a funcționarilor și profesioniștilor publici au devenit mai stricte, spre a se asigura o cât mai bună selecțiune.

Astfel, prin legea organică a avocaților statului s'a interzis accesul acelora cari n'au trecut un examen de capacitate, dela care se așteaptă mai multe garanții de apărare a intereselor patrimoniale și administrative ale statului, apărare care uneori a lăsat de dorit și alte ori a servit ca mijloc de fraudă în paguba statului. De aci, acele cazuri răsunătoare, cu depuneri și condamnări.

Ținându-se însă seamă de faptul că există elemente care ar putea aduce servicii prețioase prin capacitatea și experiența lor, dar care nu s'ar supune unui examen din cauza vârstei și a situațiunei profesionale, s'a admis sistemul ca — cu caracter excepțional — să se poată introduce în aparatul public și asemenea personalități. Sistem aplicat și în alte țări cu rezultate pozitive, atunci când valoarea reală este norma exclusivă și cu rezultate negative când n'a fost considerat ca un mijloc pentru eludarea condițiunilor normale.

Selecțiunea însă trebue să funcționeze și în privința înnaintărilor. Căci admiterea într'un corp public nu garantează ci numai presupune priceperea, devotamentul și distingerea în îndeplinirea atribuțiunilor încredințate. Erarhizarea ascensiunei funcționărești în raport direct cu gradul acestor însușiri este o condițiune elementară pentru asigurarea unui mers cât mai bun al vastului aparat de conducere și administrare sub toate aspectele sale.

Primatul capacității, — consacrată numai pe considerațiuni obiective, — este o axiomă ori când și ori unde.

El se impune însă ca un imperativ de stat în grelele vremuri prin care trece omenirea.

Iată de ce asigurările legale pentru selecțiunea slujitorilor statului sunt îndreptățite și oportune, dar scopul urmărit va fi atins numai în măsura în care aplicarea va corespunde rațiunei lor.

FLORI

KIMON LOGHI

Publicarea acordului dintre sârbi și croați a fost amânată

Belgrad, 28 (Telor.). — Publicarea și aplicarea înțelegerii, intervenite între d-nii Svetkovici și Macek, în chestiunea autonomie croate, a suferit o mică amânare, întrucât se va aștepta, până când d. Macek va înainta textul înțelegerii adunării naționale croate, spre aprobare. Această adunare se va constitui și va ține ședință Duminică, la Zagreb.

A produs senzație hotărîrea, ca adunarea națională a croaților să fie compusă din toți deputații ținuturilor croate, cari au obținut majoritatea voturilor în ultimele alegeri parlamentare. Aceasta înseamnă că vor face parte din adunarea națională și acei deputați ai opoziției, cari, cu toată majoritatea de voturi, pe baza legii electorale iugoslave, n'au intrat în parlamentul central.

Audiența comună a d-nilor Svetkovici și Macek la prințul-regent Paul, care, în cazul desfășurării normale a evenimentelor, trebuia să aibă loc astăzi, a fost și ea amânată până după ședința de deschidere a adunării naționale croate.

SCRISORI DIN LONDRA

Serviciul militar obligator

de AUGUR

Londra, 26 Aprilie

Ministrul de finanțe englez a expus eri în fața Camerei Comunelor planul bugetului pe anul financiar în curs. Contrariu celor ce se petrece de obiceiu, deputații nu prea păreau că se interesează de aceste chestiuni. Totuși, propunerile bugetare cuprind impozite noui, cari vor apăsa greu pe clasele avute, cum sunt de exemplu nouile suprataxe asupra veniturilor și urcarea impozitului pe automobile.

Cu toate acestea, Camera a fost mai de grabă indiferentă. Atitudinea aceasta trădează de altminteri pe aceea a publicului în genere. Interesul e îndreptat aiurea. Constatăm fără șovăire că interesul e îndreptat acum spre chestiunea serviciului militar obligator.

După cum am avut ocazia să explicăm, ideea serviciului național cuprinde trei lucruri: mobilizarea forței fizice spre a sluji în armată, impozitele asupra capitalului pentru a plăti cheltuelile extraordinare ale unui conflict și munca obligatorie ca muncitorul în uzina de război să nu primească mai mult decât soldatul pe front.

Dar pentru opinia publică serviciul național înseamnă înainte de toate serviciul militar obligator. Cine cunoaște viața în Anglia știe că ideea serviciului militar obligator e detestată de masse. E o tradiție. Este foarte adevărat că în timpul războiului, serviciul militar a fost aplicat. Dar cu câtă întârziere. Apoi, aplicarea lui a fost imediat abolită odată cu încheerea păcii. D. Neville Chamberlain însuși aparține vechii școale a cugetării radicale engleze, care respinge orice restricții aduse libertăților individuale printr'un serviciu forțat în armată. Cu greu și cedând în fața mersului irezistibil al evenimentelor, primul ministru a acceptat, în cele din urmă, să dea ascultare acelora cari preconizau serviciul național obligator. Principiul reformei e hotărît. E vorba acum de a găsi modalitățile aplicării sale practice.

Ceeace e important de constatat e că presiunea asupra guvernului a venit nu numai din partea opoziției, dar și din partea membrilor partidului conservator. Acesta a găsit în el însuși pute-

(Continuare in pag. 2-a)

Autorul bugetului „de război" al Marei Britanii

SIR JOHN SIMON
ministrul de finanțe al Angliei

xo ox

NOTE

„Paștile Blajinilor"

Multă lume nu cunoaște ciudata sărbătoare funebră, venită imediat după cea mai mare zi a creștinismului, după Invierea Domnului. Ea se chiamă „Paștile Blajinilor" și ziua ei este Duminica lui Toma cel necrezător.

Biserica oficială nu recunoaște aceste Paști, cari sunt ale Morților, și cari constitue o vădită urmă a vechilor credințe păgâne, ajunsă până la noi.

Prezența unui asemenea vestigiu, — și el nu este unic, — al credințelor de acum câteva mii de ani, nu trebuie să ne mire. Cugetul omenesc, zdrobit de conștiința vremelniciei sale și torturat de taina de „dincolo", stăruie în dorința de a se menține întreg, aci, și se vrea continuat într'o existență strict materială, care alcătuiește pentru el singura certitudine a vieții... Întâlnindu-se, — în chip, desigur, grotesc,—cu Aristot și cu Platon, și punând, în cele mai neașteptate și mai pozitiviste forme, concluzii teoriei lui Bergson, vulgul face să trăiască, — în spațiu, — tot ca oameni pământeni, nesfârșitele generații de răposați...

„Larii" și „penații" de odinioară, — deveniți azi „blajini", — văd poposind lângă gropile lor, în cimitir, de Duminica Tomii, urmași cari, desfăcând coșuri cu merinde și băutură aleasă, se ospătează acolo, cum făceau răposații când erau aci... Vin atunci în cimitir suflete adânc nemângâiate, și mamele aduc bomboane sau o prăjitură copilașului dus, iar copiii își plâng părinții iubiți...

Dar, ca în toate lucrurile de aci, unde sufletul stă lângă țărână, urmașii, cinstind pe răposați se mai cinstesc și între ei... Așa se face că, în seara „Paștilor Blajinilor", uneori, când cei vii adună în coșuri rămășițele de merinde, printre morminte și lumânări aprinse, se aude și un patefon, adus de acasă, cântând o săltăreață melodie nemească, „așa cum îi plăcea răposatului"...

M. Negru

(Continuare in pag. 2-a)

După cuvântarea dela Reichstag

de I. LUGOSIANU

Vorbind acum patru săptămâni la Wilhelmshaven, d. Hitler lua, în cuvântarea sa, o atitudine categoric ostilă față de noua politică externă engleză în Europa răsăriteană; se declara gata să-și ia riscul unei rupturi cu Marea Britanie și afirma că Germania, sigură de ea, este pregătită de luptă, în deplină solidaritate cu Italia fascistă, „dacă vreun popor are cu adevărat intenția de a-și măsura forțele cu forțele ei". Era prima reacțiune față de cele dintâiu manifestări ale acțiunii politice anglo-franceze în Europa răsăriteană.

De atunci până astăzi, evenimente serioase și de o hotărâtoare importanță s'au desfășurat pe scena internațională: vizita d-lui Beck la Londra și încheierea pactului de asistență anglo-polon; garanțiile unilaterale franco-engleze acordate României și Greciei; reacțiunea produsă de protectoratul italian asupra Albaniei; apelul d-lui Roosevelt din 15 Aprilie; convorbirile diplomatice active dintre Londra, Soviete și Turcia; votarea celui mai important budget militar, pe care l-a avut vreodată Marea Britanie; în fine, introducerea recrutării obligatorii în Anglia.

Folosind prilejul răspunsului, care trebuia dat propunerilor cuprinse în apelul președintelui Statelor-Unite, d. Hitler a convocat Reichstagul spre a preciza politica generală externă a Germaniei și în deosebi spre a lămuri atitudinea guvernului german față de noua îndrumare diplomatică și militară engleză și față de propunerile americane.

O analiză amănunțită a unei cuvântări de o importanță istorică, adresată nu numai poporului german, ci lumii întregi, și care în textul ei original are o sută de pagini, nu poate fi făcută, în cadrul restrâns al unei singure cronici. Discursul d-lui Hitler trebue cetit în întregime și cu o deosebită atenție, fiindcă principiile expuse, hotărârile enunțate și atitudinile definite eri de cancelarul german în fața Reichstagului, vor avea urmări adânci asupra politicii europene și mondiale în săptămânile care urmează.

Vom examina pentru m... meni numai elementele es... tale și concluziile polit... positive ale cuvântării d... Hitler, în scopul de a de... aspectele actuale ale polit... externe germane.

Trei fapte politice de o ... tremă importanță se desprind din cuvântarea Fuehrerului.

In primul rând, d. Hitler anunță că a luat hotărârea — pe care a comunicat-o la Londra, chiar în ziua discursului său — de a denunța acordul naval, încheiat între Germania și Anglia, la 18 Iunie 1935. Prin acest acord, construcțiile navale germane erau mărginite la 35 la sută din totalul construcțiilor navale engleze. Această înțelegere era fără limitare de durată și a constituit, timp de patru ani, temelia cea mai solidă a raporturilor anglo-germane. Motivarea Fuehrerului, pentru a îndreptăți denunțarea acordului naval, nu este de ordin tehnic, ci de ordin politic și moral: Reichul — afirmă d. Hitler — nu mai are în Anglia, care e stăpânită de psihoza războiului și întreprinde o acțiune de încercuire a Germaniei, încrederea necesară pentru a continua o politică de colaborare.

Prin denunțarea acordului naval, Germania își redobândește libertatea deplină de înarmări navale, ceeace este departe de a constitui un element de destindere între cele două Mari Puteri.

Două acorduri legau încă până eri Marea Britanie de Germania: înțelegerea dela Muenchen dintre d-nii Hitler și Chamberlain și acordul naval din 1935. Cea dintâi a fost desființată prin desmembrarea Cehoslovaciei în Martie 1939; cel de-al doilea este denunțat astăzi. Nici o legătură juridică sau politică nu mai există deci azi între Anglia și Reich.

Relațiile dintre cele două Mari Puteri au rămas sub regimul strict al raporturilor de forțe. Problema restituirii fostelor colonii germane, pe care d. Hitler le revendică în discursul său, trebue deci privită sub acest aspect nou al relațiilor anglo-germane.

Examinând raporturile germano-polone, cancelarul german ajunge la încheierea că pactul de neagresiune germano-polon din Ianuarie 1934 nu mai este în vigoare. Pactul fusese încheiat cu rezervarea tuturor aliantelor Poloniei existente la epoca semnării lui, dar numai a acestora. Încheierea acordului de asistență mutuală cu Anglia, la începutul lui Aprilie, este ... Poloniei — după ... r — o vio... 1934, care ... ania de o... agresiune. ... 934, care, ... cu ocazia ... entrop la Varșovia, era încă socotită ca temelia trainică a raporturilor polono-germane, este astfel desființată. Ca și între Anglia și Germania, nici între Polonia și Reich, nu mai există azi nici un fel de obligație contractuală. Îndatorirea de neagresiune, care le lega, este desființată. Chestiunea orașului liber Danzig, care rămâne deschisă între cele două țări, potrivit discursului de eri, urmează deci să fie examinată în lumina acestei situații noi.

In al treilea rând în fine, d. Hitler refuză participarea la conferința propusă de președintele Roosevelt spre a ajunge la o reducere a armamentelor și la restabilirea libertății comerțului internațional. Refuzul acesta este motivat de Fuehrer în fapt și în principiu.

In fapt, țările enumerate de președintele Statelor-Unite ca putând fi victimele unei agresiuni germane, au fost întrebate, pe cale diplomatică, dacă se simt amenințate în independența lor. Răspunsul tuturor a fost negativ.

In ce privește dezarmarea, Reichul a făcut, la timpul său, propuneri raționale, care nu au fost luate în conside-

(Continuare in pag. 2-a)

RELAȚIILE ROMÂNO-BULGARE

Campania presei din Sofia

de R. SEIȘANU

De câtva timp presa bulgară, fără să țină seama de politica pacifică a Înțelegerii balcanice și de sincera dorință a României de a întreține și dezvolta raporturile economice și politice cu Bulgaria, luând în serioasă considerație interesele lor comune, a început o campanie pe tema revendicărilor teritoriale, sub pretextul că actuala situație din peninsula balcanică, așa cum a creat-o tratatele de pace, nu mai poate fi menținută.

Presa bulgară se ocupă de chestia Dobrogei și de modificarea frontierei sale dela sud ca și când s'ar putea pune în discuție drepturile noastre de posesiune asupra acestui teritoriu.

Aceeaș presă se ocupă și de situația minorității bulgare din provincia noastră transdunăreană cu o voită rea credință și prin nesocotirea stărilor de fapt în scop de propagandă și spre a provoca agitații pe tema unor persecuții imaginare, sau a unor incidente ce nu s'au întâmplat.

Pe ansamblul teritoriului dobrogean elementul etnic românesc este majoritar, iar elementul bulgar minoritar reprezintă abia 20 la sută din totalul populațiunii.

Etnologii, istoricii și geografii bulgari au recunoscut, ei înșiși, că elementul bulgar din Dobrogea veche și nouă nu este băștinaș, ci s'a infiltrat în ultimele decenii prin colonizări. Numai grație politicei României, caracterizată printr'o largă toleranță și călăuzită de cel mai accentuat spirit liberal, grupurile sporadice minoritare din această provincie—între care și cel etnic bulgăresc—au putut să-și păstreze naționalitatea, limba și credința lor religioasă și să se dezvolte pe terenul economic și cultural, fără nicio stânjenire.

Nu se pot face aceleaș constatări în ce privește situația Românilor din Bulgaria, care trăesc în masse compacte în regiunea Vidinului, în zona dunăreană, între Vidin și Șistov, în împrejurimile Sofiei și în părțile de sud-vest ale acestei țări. Cu toate că Românii de peste Dunăre, în număr de peste 130.000, sunt cetățeni leali ai statului bulgar, ei nu se bucură nici măcar de drepturile și libertățile ce le-au avut sub regimul turcesc, când aveau numeroase școli și biserici ale lor.

O comparație între grupul minoritar bulgar din Dobrogea — care numără 180.000 de inși — și grupul minoritar român din Bulgaria — care numără peste 130.000, fără să mai socotim pe cei desnaționalizați de la 1878 încoace — este din toate punctele de vedere favorabilă celui dintâi.

Vecinii noștri de la sud n'ar trebui să uite istoria și în special evenimentele care au contribuit la întemeerea principatului bulgar.

După sfârșitul războiului din 1877, când Rușii s'au grăbit să încheie pacea dela San Stefano, fără să țină seama de concursul și sacrificiile Românilor, ei n'au voit să ia în considerație nici interesele poporului bulgar, ai căror „liberatori" au pretins că sunt. Cerând retrocedarea Basarabiei de sud, care aparținea de drept și de fapt României, Rusia ne-a oferit atunci drept compensație Dobrogea până la linia Rusciuk-Varna și despăgubiri de război. România a refuzat și a.

(Continuare in pag. 2-a)

MÜNCHEN

de AL. GREGORIAN

Viața orașului München din ultimele trei decade este organic legată de istoria mișcării național-socialiste și de biografia cancelarului Adolf Hitler.

Aici, între zidurile acestea de un rafinat gust regal, între vestitele muzee de artă și mărețele parcuri și castele durate de marii monarhi ai Bavariei, cobora în 1912 din trenul de Viena un tânăr sărac și trist, un răsvrătit contra soartei sale maștere și contra neînțelegerii oamenilor, un romantic de 23 de ani care, sufocat de atmosfera din imperiul habsburgic, hărțuit de mizerii și de coșmare, era în căutarea unui colț de cer mai primitor, a unei lumi mai puțin triviale, mai potrivită sensibilității lui de artist și de revoluționar inadaptabil. Rănit în orgoliul năzuințelor sale, fiindcă viața îi punea plumbul săracului grele în aripi și-l constrângea să abdice dela planuri cutezătoare, el sosea în München cu setea de a se realiza și de a trăi, întocmai ca un naufragiat în furtuni care atinge țărmul binecuvântat al oceanului. Mirajul orașului de atâta noblețe artistică, libertatea de gândire, spiritul mlădios al oamenilor din țara Bavariei, rolul politic de seamă pe care îl juca în statul german, toate acestea aveau mare influență asupra formării tânărului austriac care era pictorul Adolf Hitler, și-l legară definitiv de München.

Aici fundă mai târziu, în 1920, partidul național-socialist cu cei șapte membri care se întruneau clandestin prin berării și aici încercă el lovitura de stat, faimosul „putsch" din 1923, care se sfârși în Residenzstrasse cu 16 morți și cu procesul care-i aduse condamnarea și încarcerarea în fortăreața dela Landsberg, unde începu să scrie „Mein Kampf".

Am trecut aseară prin Feldherrnhalle, în apropiere de palatul regal. Sub soarele sângeriu care apunea peste undele melancolice ale Innului, piața „putschului" părea un templu întunecat, un cavou de tăceri religioase în penumbra căruia simteam plutind tragedia dela 8 Noembrie 1923.

O placă imensă peste care își desface aripile pajura de bronz păstrează numele celor căzuți în locul acesta istoric și doi mili-

(Continuare in pag. 2-a)

Fraternitatea de arme franco-britanică

Escadra franceză a Mediteranei a ancorat zilele trecute în portul Gibraltar
In clișeu, marinari francezi și soldați scoțieni, afirmând, pe străzile portului englezesc, înțelegerea cordială dintre armatele celor două țări.

GIBRALTARUL, IN 1939

...păzit de pe uscat, de pe apă și din văzduh...

24964